

On. Biblioteca Palatului Cultural
Arad
Jud. Arad.

LITUANIA

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.

Str. Lovinici No. 2

Telefon:

Redacția și administrația 12-86
Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare românească al Ținutului Timiș — Apare sub egida Astei Bănăfene

Șefredactor:
ROMULUS P. ROȘU

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei. Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei. Pentru întreprinderi 2000 lei.

Director administrativ:
Dr. NICOLAE ILIESIU

Mobilizarea agricolă

Războiul propriu zis se destășoară pe câmpul de luptă, dar victoria nu s'a obținut totdeauna prin înfrângerea unei armate. În războiul modern îndeosebi, nu eșit biruitori aceia cari au știut să-și organizeze și spatele frontului.

Anglia, cu puterea sa economică incomensurabilă, în conflictele armate pe cari le-a purtat cu diversele țări, adesea s'a folosit de strategia infometării adversarului, și bazându-se pe elementul timp, a obținut victorii, pe cari mulți le credeau pierdute. În războiul din 1914—1918 Germania a reușit să obțină succese pe toate fronturile, cu toate acestea prăbușirea i-a fost inevitabilă din moment ce încercuțată fiind de puterile Antantei, nu a mai putut aproviziona cu materii prime.

Pornind dela experiența altora, dar și a noastră, guvernul român pentru a pune țara la adăpost de orice riscuri în cazul când conflictul actual din Europa s'ar generaliza, după ce reorganizarea și înzestrarea armatei a fost dusă la bun sfârșit, a procedat la organizarea noastră agricolă. Un decret lege fixează condițiile mobilizării agricole și putem afirma — după lectura acestui decret — că dacă aplicarea pe teren se va face în conformitate cu spiritul legii, aprovizionarea, atât a armatei cât și a populației civile, nu va suferi deloc, oricâte greutăți de altă natură ar întâmpina.

Producția agricolă e strâns legată de munca brațelor omeneste și de capacitatea uneltelor cari constituiesc inventarul agricol, precum și a animalelor utilizate în acest scop.

În această privință legiuitorul prin mobilizarea pentru lucru a personalului necesar exploatărilor agricole și scuti- rile de rechiziție a animalelor și autovehiculelor, asigură o continuitate în muncă și producție, ținând cont de nevoile statului.

În agricultură, după cum se știe, s'a acordat atențiunea cuvenită și calității produselor, nu numai cantității. Proiectul de lege al mobilizării agricole ține seama și de acest considerent, și prin Ministerul agriculturii va pune la dispoziția producătorilor, pe bani sau pe credit, semințe selecționate, animale și mașini.

S'a acordat grija cuvenită familiilor celor concentrați sau mobilizați, orfanilor și văduvelor de războiu, autoritățile comunale fiind îndrumate să le dea tot sprijinul.

Pentru ca legea să nu rămână numai printre cartoane, ci să fie aplicată la nevoie, pe lângă fiecare ținut se va înființa o comisiune de mobilizare agricolă, ca organ descentralizator al ministerului, această comisiune lucrând după indicațiunile și necesitățile locale.

Dureroasa experiență a Poloniei, unde totul s'a prăbușit din lipsa unei organizații lăuntrice, vine, să restabilească adevărul că structura unui stat nu poate fi stabilă fără o serioasă organizare. Fortățile guvernului nostru de a așeza agricultura țării pe o bază solidă, chiar în vremuri excepționale dovedesc din prisosință că frânele statului sunt în mâini bune. **ROMULUS P. ROȘU**

Cancelarul Hitler la Danzig

Discursul Führerului

Danzigul a fost, este și va fi german

Polonia nu va renaste niciodată

Danzig, 20. — Venit pentru întâia oară în orașul Danzig, cancelarul Hitler a ținut să dea un fast deosebit prezentei sale.

Mii de persoane adunate pe piața și străzile inconjurătoare.

În așteptarea cuvântării, în celebra „Artushof”, care datează de peste 500 ani, sunt adunați cei mai vechi luptători pentru libertatea Danzigului, având în frunte pe Forster spre a ura bun venit Führerului. Sunt adunați acolo și răniții și luptătorii pentru Danzig.

În momentul când Hitler își face apariția este aclamat de mulțimea imensă care strigă:

Mulțumim Führerului nostru.

Forster a exprimat recunoștința și credința populației din Danzig.

Apoi a luat cuvântul Hitler, care a declarat între altele:

Pământul de unde vă vorbesc astăzi pentru prima dată a fost luat în stăpânire de coloniști germani cu jumătate de veac înainte de vremea în care cei dinții albi se stabileau pe teritoriul care formează astăzi statul Newyork. Cu o jumătate de veac deci mai mult, pământul acesta a fost german. Și este german și toți trebuie să fim convinși că va rămâne german.

Războiul mondial n'a avut decât învinși. Când el s'a terminat nu s'a luat în considerare că un popor de 82 milioane suflete trăește aci și vrea să trăiască. Ni se spune acum că n'au încredere în cuvântul nostru. Noi cum am putea crede în cuvântul acelora care nu și-au ținut cuvântul dat prin tratatele de pace. Toate teritoriile date Poloniei își datorează cultura muncii germane. Aceste valori erau periclitate. Am propus un compromis. În vest și în sud am propus soluții definitive pentru frontiere. Cu mareșalul Pilsudsky ajunsesem chiar la o înțelegere. Imediat după moartea acestuia a început lupta — Minoritatea germană din Polonia a fost maltrată.

Germania care orice s'ar crede a fost totdeauna o mare putere a trebuit să privească aceste lucruri cu răbdare. Ca să ajung la o soluție pașnică am propus o înțelegere foarte moderată. Noi primeam o legătură cu Prusia Orientală, iar Poloniei i-se asigura ieșirea la mare. Mult m'am gândit dacă voiu putea lua răspunderea acestei soluții față de poporul german. Ziarele poloneze au cerut nu numai încorporarea Danzigului și a Prusiei Centrale, ci până și fixarea graniței la Elba. Se întrebau unii polonezi dacă vor distruge armata noastră înainte sau după Berlin.

Acum se spune totuși liniștit că nu e vorba de Polonia în acest războiu, ci de regimul german.

Führerul expune apoi istoricul tratatelor dela sfârșitul lui August. Așteptat 2 zile venirea trimisilor polonezi în schimb a venit mobilizarea generală poloneză. Răbdarea sa care a

durat ani de zile s'a sfârșit. Dar pacea se putea încă salva. Ducele sa interpus Franța era de acord, dar Anglia a crezut că poate trimite Germaniei un ultimatum. Reichul de azi nu acceptă nici un ultimatum.

S'a crezut că suntem slabi, iar armata noastră, demoralizată. În 18 zile am zdrobit armată poloneză. Armata noastră s'a dovedit excelentă. Polonezii s'au luptat curajos însă conducerea lor a fost insuficientă. Aviația germană a avut ordin să ducă războiul uman, dar s'ar putea și astfel dacă o doresc adversarii noștri.

Înțelegerea noastră cu Rusia ni se reproșează. Rusia rămâne ce este și Germania la fel. Nici una nici alta nu mai vreau să se sacrifice pentru alții.

Se spune că expansiunea noastră spre Răsărit e nesfârșită. Am dovedit că nu vrem să cucerim Ucraina și nici alte țări.

Germania a acceptat frontiere definitive în Apus, ea nu are nimic cu Anglia și Franța. Însă Polonia nu va renaste niciodată așa cum a fost, aceasta o garantează acum și Rusia. Propaganda adversarilor noștri nu va putea înstrăina poporul german de conducătorii săi. Sacrificiile care ni se cer astăzi nu sunt mai grele decât cele suportate de strămoșii noștri.

Am o singură dorință: Atotputernicul care a adus victoria armelor noastre să lumineze adversarii noștri de inutilitate războiului.

La sfârșitul discursului său, Führerul spune că n'a vrut să vină în Danzig decât după eliberarea orașului. Acest Danzig a fost, este și va rămâne german.

Regretabil incident la frontiera română

București, 20 (Rador). — CU PRILEJUL BOMBARDĂRII LOCALITĂȚII POLONE ZALETZIC, UN AVION CARE N'A PUTUT FI IDENTIFICAT A LĂSAT SĂ CADĂ PROBABIL DIN GREȘALA, DOUA BOMBE LA MARGINEA SATULUI ROMĂNESC CRISCIATIC. EXPLOZIA LOR A OMORÎT CINCI OAMENI DIN ÎNSAȘI FELUL CUM S'AU DESFĂȘURAT LUCRURILE. ESTE CLAR CĂ E VORBA NUMAI DE UN REGRETABIL INCIDENT.

Germanii părăsesc orașele ocupate, pentru a fi luate de armata sovietică

Kaunas, 20. (Rador.) — Reuter este informat că trupele germane părăsesc Bialystok, oraș situat la 180 km. spre nord-est de Varsovia. Acest oraș urmează să fie ocupat de trupele sovietice care înaintază prin provincia Grodno.

Din Kaunas se arată că și Brest-Litovsk ar fi destinat să rămână în mâinile Sovietelor. Actualmente sunt negocieri în curs între ruși și germani spre a se hotări care dintre cele două armate urmează să ocupe Lwowul.

Jugoslavia e dispusă să reia relațiile diplomatice cu Uniunea Sovietelor

Belgrad, 20 (Rador). — „STEFANI” ESTE INFORMAT CĂ GUVERNUL JUGOSLAV AR FI DISPUS SĂ REIA RELAȚIILE DIPLOMATICE CU UNIUNEA SOVIETELOR. EL AFIRMĂ CĂ SE VA FOLOSI PRILEJUL VIZITEI D-LUI SARACIOGLU, MINISTRUL DE EXTERNE AL TURCIEI LA MOSCOVA. SE VA TRIMIPE ACOLO PE D. VOJA GEORGEVICI, FOST MINISTERU ȘI PE ATASATUL MILITAR JUGOSLAV DELA ANKARA, PENTRU NEGOCIERILE RECUNOȘTEREI DE JURE A SOVIETELOR DE CATRE JUGOSLAVIA.

Alte vase engleze scufundate

Londra, 20 (Rador). — Ministerul informațiilor anunță că două vase curățitoare de mine ale marinei britanice

„Lord Milton” și „Arlita” au fost scufundate. Echipagiile au putut fi salvate de un alt vas britanic.

Lituania refuză să primească refugiații polonezi

Kaunas, 20. (Rador.) — Agenția D. N. B. transmite: Mii de persoane civile au încercat astăzi noaptea și azi dimineață să treacă frontiere din Polonia în Lituania, dar trecerea le-a fost interzisă de autoritățile lituane. Fugarii veniți din Vilno povestesc că puțin înainte de ocuparea orașului de trupele

ruse, orașul a fost jefuit de o anumită parte a populației, căreia i s'a alăturat mii de soldați poloni. În lipsa oricărei autorități social-democrației poloni au încercat să alcătuiască o miliție proprie. Încercarea n'a izbutit

„Douăzeci de ani de viață spirituală în Ardeal”

Numărul special al revistei
„Gând Românesc”

Cu ocazia serbărilor Astei, cari în urma evenimentelor n'au mai avut loc decât în parte, revista „Gând Românesc” a Astei, care apare la Cluj sub conducerea d-lui Ion Chinezu, a scos un număr special.

Acest număr se prezintă sub forma unui gros volum de aproape 250 de pagini, ca o adevărată sinteză a vieții culturale ardelenne (la care se anexează și câteva manifestații bănățene) dela Unire și până azi.

Iată lista semnăturilor: Ioan Lupuș, Mihai Beniuc, Vasile Băncilă, Ion Agărbiceanu, Emil Giurgica, Aurel Decei, Emanoil Bucuța, Ion Vlasiu, Teofil Bugnariu, Zevedin Barbu, Anișoara Odeanu, N. Caranica, Ana Voileanu-Nicoară, Ion Țigărea, Radu Brateș, I. Verbină, George Popa, Ion Chinezu, Augusta Dragomir, Iulian Popa, George Sbarcea, Radu Stanca, Grigore Bugarin, Petre Tartia, Edgar Papu, D. Nestorescu, V. Beneș, Ion Țolescu-Văleni, Emil Pop, Teodor Murășanu, Ion Tănăsescu, Vintilă Horia, Ion Breazu, Maria Cosma etc.

Cronică și însemnările sunt bogate. Numeroase reproduceri, admirabil executate, arată operele artistilor reprezentativi din Ardeal și Banat.

Prețul numărului special este de lei 60.

Invățătorii pensionari suplinesc pe cei activi, concentrați

Lugoj, 20 — O parte însemnată dintre învățătorii tineri au fost concentrați, așa că anul școlar a început fără muncă efectivă a lor la catedră. Pentru a nu suferi învățământul, o parte dintre învățătorii pensionari, din proprie inițiativă, (cităm cazul d-lui Atanasie Lazar din Lugoj) s'au oferit să suplinească pe colegii lor plecați la altă tot atât de mare datorie.

25 ani dela marile lupte dela Porumbacu

București, 19. (Sir.) — Eri s'au împlinit 23 ani dela desfășurarea marilor lupte dela Porumbacu, unde trupele românești au obținut cu mari sacrificii unul dintre cele mai mari succese din Ardeal. În urma acelor lupte, regimentele 21 Infanterie, 6 Vânători, 6 Mihai Viteazul și Divizionul 2 au lăsat pe câmpul de luptă 465 morți și alte câteva sute de răniți. Morții se odihnesc în cimitirul dintre Sâmbăta și Porumbacu. Foștii luptători constituiți în asociație au comemorat ca și în anii trecuți aceste mărețe evenimente, printr'un pelerinaj pios la acele mărețe locuri. Întreaga asistență a ascultat cu smerenie cuvântările rostite și în ochii tuturor se citea apoi nespūsă mândria, când au vizitat locurile unde eroii de acum 23 ani au știut să-și afirme voința.

Moartea d-nei Ema Barbu

Lugoj, 19. — Eri a încetat din viață în localitate, după o scurtă boală, dar nu lipsită de suferințe d-na Ema Barbu, mama cunoscutului compozitor Filaret Barbu, profesor de muzică la conservatorul din Timișoara.

Immormântarea regretatei defuncte va avea loc azi în cimitirul ortodox român din Lugoj.

Transmitem îndureratei familii sincere condoleanțe.

Scrisori dela Babes*)

de Dr. ILIE GROPSIANU

Cele mai multe din scrisorile lui Babes publicate aici sunt adresate d-lui Nicolae Stoia între anii 1884—1901, pe când primitorul lor era elev de liceu, student în teologie și apoi preot în comuna Șipet, unde trăiește și astăzi. Scrisorile originale se află în posesia Sf. Saie. Le publicăm mai jos în ordinea cronologică, însoțindu-le-ici-colo cu scurte note. Restul scrisorilor au fost trimise învățătorului din Foeni, Ghiroda și Ilidie, azi pensionarul Matei Milencoviciu din Timișoara, funcționarului Pavel Liuba din Vârșeț și mie (1900) la Sasca Montană.

Deși toate aceste scrisori nu sunt de interes general, totuși printre sire, aici-colo — V. Babes atinge și aceste interese. Din ele vedem legăturile lui cu familia Mocsonyi, și căpeteniile noastre bisericești din Sibiu, Arad și Caransebeș preocupările lui dela bătrânețe și strânsa lui legătură cu intelectualii Bănătuului. Prin publicarea acestor scrisori am dorit să cunoaștem omul' acel microcosm din viața unui bărbat mare, căci macrocosmul activității lui prodigioase e întrucâtva cunoscut din discursurile lui parlamentare, congresuale și sinodale cât și din activitatea pe care a dezvoltat-o în sânul „Astei”, și al „Societății pentru crearea unui fond de teatru român” și apoi cea dela Academia Română, al cărui membru era încă de la întemeierea ei.

Având legături de prietenie cu cei mai mari bărbați ai nemului nostru, desigur mai exista o mulțime de scrisori de-ale lui Vicențiu Babes — îndeosebi prin arhivele familiei Mocsonyi și pe la episcopatele noastre.

Aceste scrisori adunate și publicate, sunt potrivite să redea marea personalitate în întreaga măreție a lui Vicențiu Babes.

Din scrisorile de mai jos vedem legăturile lui cu Bănatul Veteranul preot Vic. Stoia crescuse în familia lui V. Babes. Învățătorul M. Milencoviciu a stat câțiva ani la Foeni, cuibul familiei

Mocsonyi, care domeniu pe atunci era vândut de frații Cernovici, urmașii Laurei n. Cernovici, văduva lui Andrei Mocsonyi, iar Mocsonyieștii să străduiau să răcupere acest domeniu familiar ajuns nu din vina lor — în mâini străine, ceiaze li-a și succes. Bătrânul Liuba era cuscruul lui V. Babes, căci fostul avocat Gruia Liuba din Vârșeț a fost ginerele lui V. Babes, suferind și închisoare pentru dânsul, — iar cel care scrie aceste rânduri, — ani de-arând și-i cercetan zilnic dela 1899—1907, pe când eram stagiar în biroul advocatului al fiului lui: Dr. Emil Babes, când acesta pușese în curgere multe procese de despărțire ierarhică cu patriarhia sârbă.

Când scriu aceste rânduri mi se trimite monumentală lucrare (aproape 500 pagini) „Monografia Familiei Mocsonyi” a Prea Cucerniciei Sale, părintele Iconom stavrofor Dr. Teodor Batis, rectorul Academiei teologice ort. rom. din Arad, trecut de curând la pensie. Cei cari doresc să cunoască trecutul familiei Mocsonyi nu se vor putea lipsi de această lucrare de foarte mare valoare, care aduce lucruri și date inedite și asupra activității politice și bisericești a lui Vicențiu Babes. Afară de cele din partea primă a lucrării, la partea care tratează corespondența membrilor familiei Mocsonyi (pag. 398), cu diferite personalități ilustre ale vremii, la pag. 401—405, aflăm șapte (7) scrisori de-ale lui Vicențiu Babes, adesele la anii 1891—1899 către Alexandru Mocsonyi, tratând problema Memorandului și litigiului nostru bisericesc cu sârbii (mănăstirile) și grecii (biserica din Budapesta).

În altă scrisoare zice: „România liberă fără noi, n'are viitor!” apoi: „...soldatul român nu va merge alături cu Tripla alianță, respective cu Austro-Ungaria — odată cu capul!” și „Regatul României este absolut necesar pentru verificarea și încurajarea Românismului întreg.” V. Babes m. p. la 6/18 Ian. 1894.

Dr. Ilie Gropsianu

*) Vezi Nr.ii 11 și 13 din „Dacia”.

Pentru buna întreținere a șoselelor și drumurilor județene din ținut

Se studiază problema șoselurii cu pavele

Timișoara, 20. — Ținutul Timiș are poate cea mai întinsă rețea de șosele, drumuri județene și comunale, dintre toate ținuturile țării. În ultima consfățuire a șefilor de servicii dela ținut, s'a relevat faptul că această lungă rețea de drumuri nu poate fi aprovizionată în mod suficient cu petrișul trebuincios reparărilor devenite necesare în mod periodic, din cauza traficului întens și mai ales a camionajului greu, care uzează foarte mult drumurile.

Excelența Sa d. Rezident Regal dr. Alexandru Marta a însărcinat serviciul tehnic al ținutului să studieze problema acoperirii cu pavele a drumurilor, calculând prețul pe km. și avantajul acestui sistem de șoseluire față de sistemele în uz până acuma.

acolo unde șoselele necesită reparări urgente.

S'a mai făcut propunerea ca drumurile județene mai importante să se facă cu pavele, acestea fiind mult mai rezistente. Acoperirea cu pavele a drumurilor costă ce-i drept mai mult decât celelalte sisteme de șoseluire, în schimb însă, fiind un sistem incomparabil mai trainic decât celelalte, costul lor se recuperează și se amortizează prin durabilitate.

Excelența Sa d. Rezident Regal dr. Alexandru Marta a însărcinat serviciul tehnic al ținutului să studieze problema acoperirii cu pavele a drumurilor, calculând prețul pe km. și avantajul acestui sistem de șoseluire față de sistemele în uz până acuma.

Oricare Doamnă

i-și ușurează povara gospodăriei, cumpărând

Aparatul de tricotat „TRICO-RECORD”

Patent mondial sensibil pentru necesitățile familiare spre a executa diferite articole tricotate (Pullover, rochii-tricotat etc.), precum și pentru articole executate acasă destinate apoi vânzării.

Câștig lunar asigurat: aproximativ 5—6000 Lei

Informațiuni și prospecte la: TRICO-RECORD, Reprezentant General pentru Banat, Timișoara I, Bulevardul Regele Ferdinand Nr. 1. — Etajul I. (Palatul Löffler).

Comunicați-ne cu carte-poștală, sau prin telefon 21-19, deciziunea Dv., după învătarea noastră vă va vizita, spre a vă demonstra aparatul de tricotat.

Prețul aparatului: Lei 1.500.—

MEMENTO TIMIȘOREAN

Calendar

MIERCURI, 20 SEPTEMBRIE

Ortodox: Sf. Martir Eusețiu (+ 1301).
Catholic: Sf. Eustațiu (+ Quatember).
Farmacii de serviciu: Circ. I.: Misericordianii, Str. Sf. Ioan 5; circ. II.: R. J. J. Str. Ștefan cel Mare 3; circ. III.: M. Bul. Carol 4; circ. IV.: Braun, Str. V. rescu 33; circ. V.: Chioreanu; Fratelii: najoth.

Spectacole

PROGRAMUL CINEMATOGRAFILOR

Capitol: „Copii părăsiți” Annie Duna Dorville.

Scala: „Rosalie”, cu Eleanor Powell Nelson Eddy.

Corso (fost Rivoli): „Fetița marinăruț” Apollo: „Stăpânul junglei”. Partea II.

Radio

Miercuri, 20 Septembrie

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREȘTI ȘI RADIO EXPERIMENTAL. Ora 7 Cert de dimineață (discuri); Gimnastică mică; Continuarea concertului dimineața (discuri); Sfaturi gospodărești și igienice. RADIO ROMANIA. 12 Ora, Cota Duna și a barei Sulina; 12.03 Muzică variată (discuri); Preludiu la opera „Rantzau” Mascagni și Sora Angelica-intermezzo Puccini; Două lieder de Schumann (voce Heinrich Schlusnus); Serenadă maura Elgar și Benedictus de Mackenzie; Serenadă de Schubert-Liszt și Jocul piticilor Liszt (pian: Alexander Brailowsky); Măguena-dans spaniol de Moszkowsky și Val de Posades; Selecțiuni din Hânsel și Gretel de Humperdinck; Potpuriu de Klüner (Orh. Operei din Berlin. RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI. 13 Ora Sport; 13.05 Muzică elvețiană (discuri); Cântec popular și Ecoul (jodler: Emma Braun); Cor de Tobler; Marș și Ländler. Două canțonete tesineze; Patria mea Baumgarten și Melodie de Attenhofer (Corul din Zürich); 13.35 Muzică vieneză (discuri); 14 Spectacole; Știri artistice. 14.10 Radio-jurnal; 14.30 Continuarea concertului de muzică vieneză (discuri); 14.45 Trio vocal „Muncă” și Voce Bună”; Marș „Voce Bună”; Vîno, vîno! serenadă de Vincent Scotto; Mi-a zămbit iar fericea-buc de Bojenscu; Trenul electric-fox de Cas siglio; Vîno, vîno bătăie-cântec de Eug. Micul caporal-fox de Redi; Of, dor! de sârbă; 15.10 Actualități. RADIO ROMANIA. 19 Ora, Mersul vremii; 19.02 Cronică artistică; 19.17 Quartet din Roma: arie curte și dansuri (discuri); Ariete vechi liene aranj. de Respighi; a) Italiană; b) Arie de curte; c) Siciliană și pasacavali. 19.35 Muzică vocală (discuri): Arie din „Gele Ysului” de Lalo și Vals de Brahms (voce: Michele Fieta); Două arie din „Călețul Rozelor” de Rich. Strauss (voce: Barbara Kemp); Noapte-lied de Greceaninov; Lied de Cealkowsky (voce: Heinrich Schlusnus); Trandafirii din Ispania și Seara. Fauré (voce: Charles Panzera). RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI. 20 Ora. Avuțiile noastre alimentare de Prof. G. Constantinescu; 20.20 Concert de flaut: sile Jianu; Sonată de Blavet; Intermezzo Bizet; Romanță de Schumann; 20.40 Concert de seară-Orchestra Radio dir. de Cos. Roel Baumann-Rădulescu (voce): 1) No turnă de Cesar Franck; 2) Cântec de plimbare japonez de Josef Marx; Jota aragoneză de Saint-Saens; „Cântec spaniol de Albeniz. Dans rus de Bullerian; D-na Rosl Baumann-Rădulescu (voce): Dedicăție de Schumann; Uvertură la „Poet și țăran” de Suppé; Radio-jurnal (I); Sport; 22.25 Muzică dans (discuri); 22.35 Concert de pian-P. Jelescu; Patru nocturne de Chopin (rețetă mol; do diez; și bemol; sol); 23 Radio-jurnal (II); 23.15 Concert de noapte al orchestrei Victor Predescu, transmis de restaurantul „Continental”; 23.45 Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană și italiană.

Președintele republicii și membrii guvernului polon s'au refugiat în România

100 avioane militare și peste zece mii ofițeri și soldați poloni au cerut ospitalitate guvernului român

Mareșalul armatei polone Ridz-Smigly s'a stabilit la Craiova

Cernăuți, 20 (SIR). — Înaintarea trupelor rusești în Polonia și presiunea lor ofensivă a determinat un exod al populației civile poloneze spre granița noastră și totodată retragerea câtorva elemente militare disperate.

Aceste grupe de refugiați civili și militari sau îndreptat spre România prin punctele Zalesnic, Orășeni și Vișnița.

Numărul particularilor astfel refugiați se ridică la cel mult 4500. Majoritatea au venit cu automobilele și reprezentând familiile avute ale Poloniei, aparținând în majoritatea lor înaltei societăți. De asemenea s'au refugiat câteva vagoane cu copii.

Numărul acestora s'a ridică la cea 400. Trupele poloneze în retragere, înainte de a fi interceptate de înaintarea sovietică, care le-a barat drumul, s'au refugiat deasemenea pe teritoriul românesc. Soldații și ofițerii cari au intrat pe teritoriul nostru, este de circa 10.000. Acești soldați și ofițeri au fost imediat dezarmați și internați.

Se remarcă faptul că elementele acestor apartineau armelor și unităților celor mai diferite.

Deasemenea au intrat în țară 100 avioane poloneze în cea mai mare parte avariate și având chiar unii piloți răniți.

Trupele internate vor fi întreținute conform regulilor internaționale pe socoteala Statului.

Civili refugiați care nu au nici un rol militar vor părăsi probabil cât de curând țara.

În cursul aceleai nopți, s'au refugiat deasemenea în țară V. Mosciski, președintele republicii polone, mareșalul Ridz Smigly, precum și membrii fostului guvern polon, în frunte cu președintele lor Skladkowski și cu d. Beck.

Au fost primiți după toate regulile ospitalității.

Președintele Mosciski și mareșalul Ridz Smigly au fost găzduiți la palatul Metropolitan din Cernăuți. În cursul zilei de ieri, toți foștii demnitari au părăsit Cernăuții, plecând spre localitățile unde vor petrece timpul cât stau în România.

D. Mosciski la Bicaz, toți foștii demnitari politici la Slănic și mareșalul Ridz Smigly la Craiova.

Rămășițele armatei polone se refugiază în țările învecinate

Văduva mareșalului Pilsudski y a sosit la Kaunas. — 82 avioane poloneze au aterizat până acum în Letonia. — Exodul populației polone spre Ungaria.

Moscova, 20 (Rador). — Din Leningrad se auză, că după informații din sursă demnă de încredere, submarinele polone se ascund în porturile statelor baltice, unde găsesse sprijin camuflat, din partea unor anumite personaje guvernamentale. Aceleași informații mai arată că, în afară de submarinele polone, în aceste porturi se ascund și submarine ale unor alte puteri. Unul din submarinele polone internat în portul Tallin, a reușit să fugă, dispărând în direcție necunoscută.

Se presupune că, în cazul de mai sus a existat din partea autorităților estonienelor oarecare bunăvoință. Comandamentul flotei sovietice din Baltica, va lua măsuri pentru a cunoaște diversionile posibile ale submarinelor ascunse în apele baltice.

PERSONALUL AMBASADEI ȘI A CONSULATELOR POLONE PĂRĂSESC RUSIA

Moscova, 20 (Rador). — Havas: Ambasadorul Poloniei la Moscova a primit instrucțiuni din partea guvernului său, să părăsească imediat U. R. S. S. Personalul ambasadei, și consulatelor, corespondentul agenției Pat și familiile lor, în total vreo sută de persoane, vor pleca deci mâine spre frontieră.

AVIOANE POLONE ÎN LETONIA

Riga, 20 (Rador). — Havas: Până

acum au aterizat în Letonia 82 avioane polone, fiind sechestrate aparatele și internate echipajele.

VADUVA MAREȘALULUI PILSUDSKY ÎN LITUANIA

Kaunas, 20 (Rador). — ȘTEFANI: PRINȚRE REFUGIAȚI POLONI VENIȚI ÎN LITUANIA. SE AFLĂ ȘI VADUVA MAREȘALULUI PILSUDSKY. CU CELE DOUĂ FIICE, MARUSEWSZ, VOEVODUL DIN WILNO ȘI MAI MULȚI FUNCTIONARI SUPERIORI.

AFLUX DE REFUGIAȚI POLONEZI ÎN UNGARIA

Budapesta, 20 (Rador). — În regiunea dela frontiera polono-ungară afluxul de refugiați polonezi în Ungaria continuă de ieri noapte. Guvernul ungar a hotărât să-i găzduiască pe teritoriul ungar, luând măsurile indicate în consecință.

DISPARIȚIA UNUI SUBMARIN POLONEZ

Tallin, 20 (Rador). — Submarinul polon „Orzel”, care se refugiase în Estonia, a reușit să fugă, dispărând în larg, cu toate că la bordul lui se aflau paznici estoni. Submarinul a fost urmărit zădărnice de avioanele și de vasele de război estone și bombardat de bateriile de coastă.

Trupele sovietice s'au întâlnit cu cele germane la Brest-Litovsk

Moscova, 20 (Rador). — Tass: în cursul zilei de 18 Septembrie — comunică statul major rus — trupele armatei roșii au continuat să respingă trupele polone și au ocupat până luni seara pozițiile următoare: La nord, în Rusia Albă Occidentală: orașul Swenciany, nodul de cale ferată Lida, orașul Nowogradek, cătunul Orja, situat pe fluviul Miemen, orașele Slonim, Volkovsk

și stația de cale ferată Jaglewicz, pe linia ferată Hunska-Brest-Litovsk. La Sud, în Ucraina Occidentală: nodul de cale ferată Sarny, orașele Luck, Stanislawow, Halicz, Krasne și Buczacz.

Moscova, 20 (Rador). — D. N. B. este informat că detașamentele armatei germane și ruse s'au întâlnit în apropiere de Brest-Litovsk.

Președintele Roosevelt se ridică împotriva bombardării populației civile polone

Telegrama trimisă dlui Mosciski

Washington, 20 (Rador). — Președintele Roosevelt a adresat mesajul următor ambasadorului Poloniei, spre a-l transmite dlui Mosciski, drept răspuns la telegrama de Duminecă a acestuia, care denunță bombardarea aeriană a populației civile de către avioanele germane:

„Am primit telegrama d-voastră, în care se arată că mii de civili polonezi au fost uciși sau răniți de bombardamentele germane asupra mai multor orașe și sate, care nu constituie obiective militare. Sperăm, în urma răspunsurilor primite dela diferiții beligeranți la apelul meu din 1 Septembrie 1939 că se va evita lumii în cursul acestui război, oroaarea de a fi martoră la bombardări de orașe și sate deschise și la asasinarea mii de bărbați, femei și copii nevinovați și fără apărare.

Am fost deci foarte indignat, de declarațiile cuprinse atât în telegrama d-voastră, cât și în rapoartele primite din alte izvoare, inclusiv din reprezentanților oficiali ai guvernului nostru în Polonia, de pe teatrul ostilităților.”

Președintele Roosevelt își exprimă apoi speranța, că beligeranții vor reînoi ordinele prin care se interzic bombardările aeriene în centrele nefortificate și că se vor lua măsuri.

ȘEFII OPOZIȚIEI REPUBLICANE LA CASA ALBĂ

Washington, 20 (Rador). — Președintele Roosevelt a invitat la Casa Albă pe d-nii Alfred Landon și Franklin Knox, șefii opoziției republicane.

Landon și Knox au fost în ultima vreme candidați, primul la președinția și celălalt la vicepreședinția Statelor Unite.

Ostilitățile franco-germane continuă pe frontul de Vest

Lupte mari pentru ocuparea orașului Saarbrücken
Parisul condamnă cu severitate acțiunea sovietică

Paris, 20. (Rador). — Agenția Havas transmite: Aca mia care domnește de 48 ore pe frontul Occidental și care se traduce prin scurtimea comunicatelor publicate de Marele Cartier General francez, nesemnificând decât duelul de artilerie pe diferite puncte ale frontului, urmează perioadei de intensă activitate desfășurată atât de trupele franceze cât și de trupele germane.

Desnodământul tragediei polone, în urma pătrunderii trupelor sovietice care atacă pretutindeni pe sate apărarea polonă, n'a avut încă consecințe pe frontul francez și dacă germanii, așa cum anunța comunicatele franceze din ultimele zile, și-au întărit deja garnizoanele pozițiilor Sigfried cu câteva unități venite din interiorul Germaniei, n'au avut încă timpul să îndeplinească imensa operație de transport a trupelor consistând în a trece dela est la vest, chiar și o infimă parte din trupele angajate în Polonia.

Oprirea temporară a activității pe frontul Occidental provine din faptul că trupele franceze, după o înaintare metodică printre lucrările înaintate mai ales a fortificațiilor germane, se găsesc în numeroase puncte în față liniilor fortificate însăși și din faptul că o continuare a acțiunii necesită o mințioasă punere în poziție a tuturor elementelor de atac, celiace, împreună cu coordonarea mijloacelor pe care le necesită, va lua timp destul de lung.

Vile reacțiuni ale artileriei germane coincid cu tirurile bateriilor franceze, mai ales asupra orașului Saarbrücken, unde pozițiile de plecare ale francezilor sunt mai apropiate de pozițiile retranșate ale germanilor.

COMUNICATUL OFICIAL FRANCEZ

Paris, 20. (Rador). — Comunicatul oficial francez din seara de 18 Septembrie: Activitate de artilerie în diferite puncte ale frontului și în deosebi în regiunea dela Sud de Saarbrücken. Un submarin german a fost

atacat, cu succes de forțele noastre maritime.

BIROUL CONFEDERAL AL MUNCII A RUPT ORICE COLABORARE CU COMUNISTI

Paris, 20. (Rador). — Confederația generală a muncii publice un comunicat, prin care anunță că în urma intrării trupelor sovietice în Polonia, biroul confederal a hotărât să rupă orice colaborare cu comuniștii, cari n'au vrut sau n'au putut condamna o asemenea atitudine de renegare a principiilor de solidaritate omenească, care sunt onoarea mișcării muncitorești.

ACȚIUNEA SOVIETICĂ ASPRU CRITICATA

Paris, 20. (Rador). — Havas transmite: Presa franceză de Marți dimineața, comentând înaintarea rușilor în Polonia, încearcă să precizeze măsura în care Reichul și Sovietele operează în acord. Ea aduce în mod unanim elogii rezistenței eroice a armatei polne și condamnă cu severitate acțiunea sovietică. Ziarele își exprimă speranța că prezența unei puternice armate ruse, va determina Reichul să mențină numeroase trupe în Răsărit.

„Petit Parisien” subliniază că Varșovia continuă să reziste, ca și Lwow.

„Le Matin” scrie că rușii constituie un mare punct de întrebare și că acțiunea lor la Sud, tinde să taie retragerea polonezilor.

D. Leon Blum, în „Le Populaire” scrie: Stalin a lucrat ca dușman a tot ceea ce iubim, ca dușman al tuturor ideilor în care credem și pentru care luptăm, libertatea oamenilor și popoarelor, dreptatea, socialismul și pacea.”

Paris, 20. (Rador). — D. Daladier a primit azi după amiază pe ambasadorul Sovietelor.

Groznic accident de automobil în Capitală

O doamnă a fost scoasă moartă de sub sfărâmurile mașinei

București, 20 (SIR). — Un groznic accident de automobil s'a întâmplat ieri, pe șoseaua națională Buzău-București. Mașina 10.428 Bu, condusă de șoferul Nicu Constantin, venea cu viteză spre Buzău. Ajungând la km. 221, în apropiere comunei Stâlpu, cauciucul unei roți a făcut explozie. Șoferul, nemai putând stăpâni volanul, mașina s'a lovit

de o piatră metrică atât de puternic, încât capota s'a rostogolit de trei ori și s'a sfărâmat. Sărind trecătorii, au scos de sub sfărâmături cadavrul doamnei Victoria Gheorghiu din București, str. Prof. Ursu Nr. 27. Șoferul Constantin, de asemeni, se află în stare gravă. Se mai află răniți d-na Maria Manoliu și d. Leonida Kotschid.

ECONOMICE

Inființarea unui oficiu al schimburilor

BUCUREȘTI, 20 (SIR). — Prin noul regim al comerțului exterior se înființează un oficiu al schimburilor cu străinătatea. Convențiile de clearing vor fi revizuite. Formalitățile la import simplificate. Compensiunile desființate. Cotele de devize vor fi repartizate.

CUM SE FAC MUNCILE AGRICOLE

București, 20 (SIR). — După informațiile culese de la ministerul Agriculturii, muncile agricole se fac în limita brațelor disponibile. În câmpia Dunării s'a început culesul porumbului semănat timpuriu. Se fac ogoare în vederea semănăturilor de grâu.

NEGOȚUL CU ARTICOLE STRAJE-REȘTI

București, 20 (SIR). — „Straja Țării” aduce la cunoștința comercianților cari solicită brevete că în afara taxei de brevete fixată nu se mai percepe altă taxă și nu e nevoie de nici o intervenție pentru obținerea brevetului, decât prezentarea unei cereri timbrată, însoțită de un certificat constatator că este înregistrată în registrul comerțului și că negociul îl face în legătură cu nevoile străjeriei.

LIPSA DE COCS

București, 20 (SIR). — Devizele negociabile au fost eri neglijate. Compensiunile au fost în schimb foarte ferme. În orice țară cota: 1420—1440 lei o liră sterlină. În colonii 1240—1260 lei lira sterlină.

Se simte lipsa de cocs. Până acum cocsul a fost importat din Silezia, Germania și Cehia.

O COMISIUNE PERMANENTĂ PENTRU INFRANAREA SPECULEI ILICITE

București, 20 (SIR). — Pentru aplicarea măsurilor de infranarea speculei ilicite, d. ing. Bujoiu, ministrul Economiei Naționale a instruit pe lângă acel departament o comisiune permanentă. **51.000 LEI VAGONUL DE GRÂU**

București, 20 (SIR). — Piața cerealelor a fost mai calmă eri la orz și fasole, care a pierdut la Constanța câteva mii lei la vagon. Grâul pentru orient s'a vândut cu 51 mii lei, vagonul.

CONTINGENTAREA IMPORTULUI DE CHEREȘTEA ÎN GRECIA

București, 20 (SIR). — Societățile exportatoare de chereștea au fost informate că guvernul grec a interzis importul chereștelor, având intenția a contingentă importul. Grecia a mai avut un regim de reglementare a importului acum doi ani.

ORARUL DE IARNĂ A BĂNCILOR A INTRAT ÎN VIGOARE

București, 20 (SIR). — Incepând de eri, orarul de iarnă al Băncilor a intrat în vigoare. În zilele de Luni, Miercuri și Vineri Băncile lucrează după amiază. Casierile vor fi deschise însă ca și până acum, numai dimineata.

LINIȘTE PE PIATA NOASTRĂ INTERNĂ

București, 20 (SIR). — Pe piața noastră domnește liniște. Executarea multumitoare a bugetului, acțiunea de susținere a Băncii Naționale și ultimele măsuri de ordin economic, mențin siguranța și libera dezvoltare a operațiunilor comerciale și financiare.

Cooperatiya de valorificare în județul Timiș-Torontal

Timișoara, 20. — De 20 de ani ne străduim să înjghebăm o cooperatiya sănătoasă și puternică în Banat, în special în județul Timiș-Torontal, o cooperatiya românească capabilă a servi toate nevoile populației, îndeosebi a celei rurale. S'a făcut multă propagandă și s'au văzut multe începuturi frumoase cari au fost primite de populația satelor cu mare entuziasm.

Cu toate acestea însă, rezultatul este departe de-a fi cel așteptat, în special în ceea ce privește cooperatiya de valorificare. Avem multe cooperative, în majoritate slabe. Aceasta s'a văzut și cu ocazia actualii campanii de valorificare a cerealelor. Toate unitățile noastre cooperative, nu pot activa în măsura cerută de împrejurări, din cauza lipsei de capital.

Și dacă aceasta este situația, totul se datorește faptului, că la noi s'a făcut prea multă politică pe tema cooperatiiei. Guvernele din trecut, au acordat prajin unei unități numai atunci când la conducere și-a văzut oamenii săi. Iar aceștia, n'au căutat decât să se căpătuiască, ruinând cooperatiya ce le-a încăput pe mâini, după ce alții au ridicat-o.

Astfel, am asistat la înființarea și poziția a trei federale și la mai multe procese răsunătoare, de pe urma cărora, n'au suferit numai asociații, ci și ideea de cooperatiya.

Nu este nici locul, nici momentul să deschidem procese aceluia cari s'au făcut vinovați. Opinia publică îi cunoaște. Și, prin faptele lor, ei s'au exclus singuri nu numai din Cooperatiya, dar și din viața publică a Statului.

SITUAȚIA ÎN CIFRE

Pentru a cunoaște situația adevărată a cooperatiiei din județul Timiș-Torontal, vom folosi datele adunate de d. insp. Gh. I. Ciurescu, șeful Inspectoratului Institutului Național al Cooperatiiei din Ținutul Timiș.

Avem în întreg județul 107 societăți cooperative românești, cari se impart astfel: 40 bănci populare, din cari: 9 bune, 23 bunișoare și 8 slabe; 25 coop. de consum din cari: numai 4 bune, 10 bunișoare și 11 slabe; 23 coop. de aprovizionare, producție și desfacere, din cari: doar 3 bune, 5 bunișoare și 15 slabe; 4 obștii, din cari: 1 bunișoară și 3 slabe; 91 coop. de producție diverse, din cari: numai 2 bune, 44 bunișoare și 45 slabe; și una federală care de mai bine de doi ani de când a fost înființată, nu s'a remarcat cu nici un fel de activitate.

Cum se vede, din totalul de 107 unități cooperative, numai 18 sunt bune, iar din cele 23 cooperative de aprovizionare, una singură, „Unirea Cooperatorilor” din Timișoara, cu raza de activitate în întreg cuprinsul județului, de doi ani de când a fost înființată, activează intens ca subcentru de valorificare a grâului. Celelalte, numai pe hârtie se numesc cooperative de valorificare.

Cu toată părerea de rău, trebuie să recunoaștem că situația cooperatiiei românești, e dezastruasă.

COOPERATIYA ȘVABEASCĂ

Constatarea de mai sus, ne apare și mai evidentă atunci când încercăm să privim și situația cooperatiiei șvabești din județul nostru. Spre ilustrare, luăm datele din aceeaș sursă, deci reale.

În vreme ce federala „Timișoara” a desfășurat abia 2000 Kgr. sfoară de manilă și 2½ vagon sulfat de cupru, Federala șvabească „Centru” din Timișoara, desface anual: 14 vagoane sfoară de manilă, 37 vagoane sulfat de cupru, în valoare de 14 milioane lei și valorifică pe cale de export: 500 vagoni porci și 250 vagoni grâu și alte produse, a căror valoare se ridică la 190 milioane lei.

Cum se vede, numai Coop. „Centru” rulează anual un capital de peste 200 milioane lei. Aceștia i se alătură cealaltă federală șvabească „Agraria”, deasemeni puternică. Ambele mai posedă două fabrici de unt, cu o rețea de 60 lăptării rurale, toate și bine conduse, în așa fel încât, toată cantitatea de lapte ce provine de la populația șvabească din județ, este valorificată cu maximum

de beneficiu pe cale de industrializare.

Șvabii și-au organizat viața lor economică în mod temenic, grație finanței germane care le stă la spate și grație conducătorilor lor, cari, n'au făcut politică și nici căpătuială, ci cooperatiya pur și simplă.

O COOPERATIYA MODEL

Între cele două situații de mai sus, o paralelă este imposibilă. Mai ales în ce privește cooperatiya de valorificare. Cum am remarcat, noi avem o singură unitate cu care putem mândri: „Unirea Cooperatorilor”, înființată de un grup de contabilii cooperatori, deci de oameni de meserie cu un capital de numai 100.000 lei, capital care în decurs de doi ani s'a ridicat mult peste un milion lei. E o cooperatiya care poate fi dată ca model.

În campania de valorificare a grâului în anul trecut, „Unirea Cooperatorilor”, a cumpărat peste 500 vagoane, iar anul acesta, numai până în prezent, a cumpărat 1000 vagoane grâu, din care 200 au fost pentru armată, căci această cooperatiya ocupă intens cu aprovizionarea armatei. Posedă un restaurant bine organizat și mai ocupă cu desfacerea bumbacului și sării în județ. Face deasemeni comerț de mare etc.

Ne aflăm deci în fața unei cooperative de valorificare, care desfășoară o intensă activitate. Și aceasta numai datorită conducătorilor săi în fruntea cărora stau d. ing. Petru Păianu, Dumitru Tudor și Păre Opreț, cooperatori prin vocație și practică îndelungată, cari au dovedit că se poate face mult și cu bani puțini atunci când există suflet și pricepere.

CAPITAL, SUFLET ȘI PRICEPERE

Conducători cinștiți, cu suflet și pricepere de cooperatori ne trebuie în fruntea tuturor cooperativei. Și capital firește, căci fără bani nu se poate face nimic; nu se pot aduna produsele de la agricultori ca să fie valorificate. Ne trebuiesc bani îndeosebi pentru cooperativele de valorificare; bani pentru organizarea valorificării laptelui pe cale de industrializare și așa mai departe.

Regimul actual a pus cooperatiya pe alte baze mai sănătoase. A pus capăt metodei de eri și a întronat cinstea și dreptatea, dar la noi în Banat, în cooperatiya se mai face încă mult sentimentalism. Trebuie să terminăm și cu sentimentalismul și să trecem la fapte. Avem produse cari nu așteaptă decât să fie valorificate ca să ne îmbogățească satele, să le ridicăm la nivelul stării economice, al celor șvabești. Au sosit timpurile când nu ne mai putem lipsi de cooperatiya. Avem exemple. Să ținem seamă de ele.

Traficul aerian al societății LARES se desfășură normal

Situația internațională europeană, din care în ce mai grea în ultima vreme a făcut ca multe companii aeriene să suspende cursele obișnuite. Cu toate acestea compania românească L. A. R. E. S., cu unele modificări de itinerariu și cu adaptări cerute de suspendarea legăturilor internaționale, a menținut în stare de funcțiune șapte importante linii aeriene.

Incepând de la 18 Septembrie vor funcționa următoarele linii interne:

Cetatea Albă—Ismail—Galați—București—Chișinău—Galați—București.
Cernăuți—Iasi—Galați—București.
București—Cluj.

Iar liniile internaționale exploatate de compania românească vor fi:

București—Istanbul, cu escală la Balchik.
Constanța—București—Belgrad—Zagreb—Veneția—Milano.

București—Arad—Budapesta.

După cum se vede au rămas în exploatare patru importante trasee interne și trei internaționale.

Și în vremuri excepționale, ca și în cele normale Soc. L. A. R. E. S. dovedește că înțelege să-și împlinească misiunea, fără preocupări nici un sacrificiu.

Valorificarea prunelor

Într'un articol al meu „Credit agricol”, publicat tot în această tribună, scriam printre altele și despre evaluarea fructelor printr'o bancă populară-cooperativă, prin care s'ar putea face față necesității și fără de nicio altă intervenție din afară. Problema fructelor și în special a prunelor, urmată mai târziu și de struguri, în toamna aceasta este foarte delicată, din cauză că piața internă nu poate momentan consuma întreg produsul și pentru că din lipsa completă de organizație nu se face export.

Dacă am răsfoi puțin bugetul statului jugoslav am vedea care este venitul adus de exportul prunelor uscate și atunci ne-am da seama că această voce a bilanțului nostru n'ar trebui tocmai atât de neglijată, ci industria noastră alimentară ar trebui să instaleze uscătorii moderne, unde prunele să fie uscate sistematic.

Pruna pe lângă că este un fruct gustos, prin conservare pe calea uscării, devine un aliment delicios; iar din punct de vedere igienic, un diuretic foarte recomandat.

Din cauză că nici Institutul Național al Cooperatiiei și nici țărănimea cu dela ea imbold, n'au reglementat acest izvor național de câștig, mare cantitate de prune se valorifică prin fierbera țuiceii, care apoi se consumă mai toată în familie, deoarece nu are preț.

Iată deci cum din cauza unei neglijențe, un aliment hrănitor se transformă în alcool și deci în otrava care distruge forța biologică a neamului.

Industria noastră alimentară n'ar avea decât de câștigat în urma investiției de capital în „uscătorii”, deoarece prunele uscate sunt un articol pe care noi cu toate cantitățile mari ce le avem în livezile întinse ale țării, importăm

acest articol dela jugoslavi. Iar pentru că acest aliment pe lângă substanțele lui nutritive mai are și calitatea de-a fi purgativ, ar trebui întrebuințat și în prescripțiunile medicale, înlăturându-se într'u cât este posibil medicamentele importate, deoarece credem că este mai puțin vătămător un compot de prune, decât un purgativ San Pellegrino și mai gustos decât o lingură de ulei de ricin. Printr'o astfel de măsură s'ar încuraja pomărițul, iar bogățiile ieșite prin export (banul), ar rămânea în țară și s'ar da țărănimei o pâine mai puțin amară. Pentru că dacă luăm și analizăm materialul uman al țărănului nostru în diferite etape ale existenței lui, îl găsim abrutizat de alcool numai dela o anumită vârstă, numai de atunci de când ajunge la concluzia că îi sunt zadarnice toate frământările, „de mai bine”; deci este un învins, căruia dacă i-am da posibilitatea unui trai mai „omenesc”, ar fi altul. Deci ar fi o sfântă datorie a noastră, să-i luăm rachiul din mâini și să-i dăm pâine.

Direcția Monopolurilor cu toate că a decis să cumpere țuica dela țărani, prețul (12 lei litrul, tăria de 30%) prea mic, față de cel din anii trecuți de 23—26 lei litrul, îi va determina să nu o vândă. Deci este foarte laudabilă ideea Excelenței Sale domnului Rezident Regal dr. Alexandru Marta de-a se cumpăra prunele dela țărani și nu preschimbate în țuică. Iar dacă nu s'ar ajunge la acest rezultat eminent, și s'ar rămâne tot la empirica valorificare a prunelor (țuica), spre a se veni în ajutorul țărănimei prețul ei ar trebui să fie mai convenabil.

Pentru că acolo unde singurul avut al locuitorilor sunt prunăriile și familiile sunt număroase, nu-i așteaptă decât mizeria neagră. **Dorel Dragulescu**

Scurte telegrame externe

Tallin, 20 (Rador). — Comandan-
tul șef al marinei estone și șeful său de
stat major au fost puși în disponibili-
tate.

Bruxelles, 20 (Rador). — Agenția
Beiga desminte știrea răspândită de o
parte din presă, că orașul Aachen ar fi
fost evacuat de populația civilă. Viața
în acest oraș este cu totul normală și nu-
mai spitalele sunt evacuate, pentru a
face loc răniților de pe front.

Budapesta, 20 (Rador). — Havas co-
munică: Ultimele zile poliția a arestat
30 persoane pentru răspândirea de știri
alarmiste. Printre cei arestați sunt și
oameni politici.

Kaunas, 20 (Rador). — Ministerul de
externe al Lituaniei a primit pe însărci-
natul cu afaceri sovietic, cu care a avut
o lungă întrevedere. În cercurile politice
— spune corespondentul agenției Ste-
fani — se atribuie mare importanță ace-
stei întrevederi.

Belgrad, 20 (Rador). — Comitetul
central al partidului național-jugoslav a
ținut azi o ședință, sub președinția lui
Petre Jivković, fost primministru. Re-
zoluția votată aprobă acordul sârbo-
croat și adaugă: interesele supreme ale
monarhiei și ale Jugoslaviei cer amâna-
rea diferendelor dintre partidele politi-
ce și impun în mod imperativ ralierea
tuturor forțelor creatoare, spre a se
putea opune eventualelor evenimente.

Londra, 20 (Rador). — D. Halley,
fost guvernator al Pendjabului, a ținut
la radio Luni un discurs, subliniind im-
portanța cooperării Indiilor britanice cu
Anglia. Oratorul a amintit că Gandhi a
afirmat încrederea sa în dreapta cauză
a Mării Britanii și s'a declarat gata să
lea acesteia tot sprijinul său, fără nicio
rezervă.

Washington, 20 (Rador). — Reu-
ter anunță: Un înalt funcționar al mi-
nisterului de externe a declarat că Sta-
tele Unite nu vor aplica embargoul pri-
vitor la armament față de Uniunea So-
vietică, afară numai dacă Marea Brita-
nie și Franța vor declara război Sovie-
telor. Mai mult încă, Statele Unite nu
vor lua nicio inițiativă în legătură cu in-
trarea trupelor sovietice în Polonia, pân-
că ce Franța și Anglia nu vor anunța
atitudinea lor respectivă.

Tokio, 20 (Rador). — Reuter anunță:
Primind pe reprezentanții presei, purtă-
torul de cuvânt a ministerului de exter-
ne a declarat că toate chestiunile care
despart în China, Japonia de celelalte
puteri, pot fi luate în discuție și rezolvate
pe cale pașnică. El a adăugat că deoa-
camdată, nu este vorba de semnarea
unui pact de neagresiune cu Sovietele.
deoarece sunt încă mai multe chestiuni
care trebuiesc fie elucidate între Japonia
și U. R. S. S.

Londra, 20 (Rador). — Reuter co-
munică: Nu se știe încă, câți din cei
1100 și ceva de membri ai echipajului
lui „Courageous” au fost salvați, dar
aproape 400 de supraviețuitori au fost
imbarcați de distrugătoare și se știe că
numeroși alții au fost culeși de vasele
comerciale.

Berlin, 20 (Rador). — D. N. B. trans-
mită: Lupta pentru posesiunea Varșo-
viei, suspendată temporar, a fost re-
luată, deoarece niciun parlamentar po-
lon nu s'a prezentat autorităților ger-
mane.

Războiul între Statele Unite și Japonia?

Ziarele japoneze atacă violent America pentru atitudinea ei ostilă față de Japonia

Tokio, 20 (Rador). — D. N. B. trans-
mite: Ziarele japoneze de Marți, se ocu-
pă pe larg de relațiile dintre Japonia și
Statele Unite și constată că după părere
a cercurilor oficiale japoneze, aceste
relațiile nu îngăduie nici un fel de opti-
mism.

Ziarele declară că Statele Unite au
adoptat o atitudine ostilă Japoniei, de-
monstrată prin faptul că America nu
vrea să recunoască noua ordine în Ex-
tremul Orient și continuă a-și apăra
drepturile și interesele în China, pe ba-
za pactului celor nouă puteri.

Statele Unite au protestat până acu-
ma în 600 cazuri, pentru diferitele vătă-
mări ale intereselor lor în China. Dela
începutul războiului din Europa și scă-
derea înfrâuririi britanice și franceze în
Extremul Orient, Statele Unite și-au in-

tensificat atât de mult activitatea în Chi-
na, încât tensiunea a sporit între Statele
Unite și Japonia.

Ziarul „Asahi Schimbun” descrie pe
larg înarmările Americii împotriva Ja-
poniei și adaugă că programul uriaș de
construcții navale al Washingtonului
este îndreptat împotriva Japoniei.

„Kokumin Schimbun” consacră o pa-
gină întreagă măsurilor economice, po-
litice și militare ale Statelor Unite în-
creptate împotriva Japoniei. Ziarul se
întreabă, dacă aceste măsuri nu consti-
tuie o primejdie de război între cele
două puteri și adaugă că dacă Statele
Unite vor continua politica lor actuală,
se poate admite ca sigur că Japonia va
fi nevoită să apere drepturile sale vi-
tale.

Kremlinul a înșelat clasele muncitoare din întreaga lume

— a declarat fostul comisar al poporului Trotzky

Mexico, 20 (Rador). — FIIND IN-
TREBAT CE PĂRERE ARE DESPRE
ACȚIUNEA SOVIETICĂ ÎN POLO-
NIA, TROTZKI A DECLARAT CĂ
PRIN ATITUDINEA SA KREMLINUL
NU A ÎNȘELAT NUMAI PE CHAM-
BERLAIN ȘI PE DALADIER, CI ȘI

CLASELE MUNCITORE DIN UNI-
UNEA SOVIETELOR ȘI DIN LUMEA
ÎNTREAGĂ. FOSTUL COMISAR AL
POPORULUI A ADAUGAT CĂ ATI-
TUDINEA KREMLINULUI FAȚĂ DE
POLONIA ESTE „CRIMINALĂ”.

„Enigma rusă” a fost rezolvată

Continentalul și-a luat soarta în propriile-i mâini

Berlin, 20 (Rador). — Sub titlul
„Un cont neașteptat” „Deutsche Allge-
meine Zeitung” scrie: Intrarea Rusiei în
Polonia este pentru lumea întreagă o do-
vadă că, continentalul își rezolvă singur
chestiunile și nu se mai găsește sub tu-
tela engleză. Această tubelă a încetat să
existe, după cum a încetat să existe și
statul polonez.

Anglia nu mai cuprinde continentalul,
Orientul apropiat și nici Orientul ex-
trem, unde Moscova și Tokio au rezolvat
litigiile de frontieră ce trăiau de ani înde-
lungați.

Continentalul și-a luat soarta în proprii-
le-i mâini și a suprimat în câteva zile,
tratatul dela Versailles. În Europa
Orientală, acțiunea de neînțeles a An-
gliei față de intrarea Rusiei în Polonia,

confirmă că Anglia n'are alt scop de răz-
boi, decât a ține continentalul în cleștele
său. Contul englez a fost sfâșiat. Pozi-
ția — cheie a Italiei neutre în Meditera-
na a salvat victimele garanției engleze.
Statul polon dela Versailles s'a stins.
Rusia merge altfel decât îi propusese
Anglia, acum câteva săptămâni. „Enig-
ma” rusă este rezolvată prin declara-
ția comună a Germaniei și Rusiei, care
vor avea grija ca harta geografică a
Europei răsăritene să țină seamă de
condițiile politice, economice și naționa-
le. Odată cu sfârșitul statului polonez
actual, înțelegerea sale cad deasemeni
după dum și semnăturile în alb de garan-
ție, care nu mai au dreptul să existe.
Pentru ce ar mai continua să se bată
Anglia și Franța?

40 divizii germane au luptat în Polonia

Cum a fost scufundat vasul portavioane englez „Courageous”

Roma, 20 (Rador). — Ziarul „Popolo
Di Roma” publică următoarele amă-
nunte sosită Marelui Cartier General
german:

Submarinul care a scufundat vaporul
britanic, se află de pândă în larg de
Wilhelmshafen când a semnalat în to-
tul nopții că profilul unui uriaș vapor,
înaintând cu toate luminile stinse, se
apropia spre coasta germană. Era vor-
ba de „Courageous” care naviga escortat
de numeroase torpiloare. Scopul acest-
tui pare a fi fost să sprijine o acțiune
ceriană împotriva porturilor militare
germane sau a liniei Sigfried. Submer-
sibilul s'a lăsatimediat la fund și a re-
ușit să iasă la suprafață între Coura-
geous și escorta de torpilare.

La o distanță de aproape 354 m. a
aruncat împotriva vasului britanic cinci
torpile care l-au lovit în plin. Subma-
rinul s'a scufundat din nou în grabă și
a dispărut aducând apoi la baza cea mai
apropiată știrea, care a fost ulterior

confirmată de amiralitatea engleză.
Se crede că odată cu „Courageous”
s'au scufundat și aproape toate cele 50
de avioane care se aflau pe bordul său,
câci numai cinci sau șase din ele și-au
putut lua sborul. Cea mai mare parte
a echipajului trebuie să fi fost omorâtă
în urma exploziilor care s'au produs pe
bord.

CĂTE DIVIZII GERMANE AU LUP-
TAT ÎN POLONIA

Roma, 20 (Rador). — Un ziar italian
ocupându-se cu compunerea forțelor
germane care operau în Polonia, scrie
că la începutul lunii Septembrie cinci
armate germane la frontiera polonă
erau aliniate și anume: armată din Pru-
sia Orientală cu opt divizii, armata din
Pōsnania cu 13 divizii, armata din Slezia
cu șase divizii și armata din Silezia Su-
perioară cu opt divizii. În total erau 40
divizii dintre care șase cuirasate.

Agencia „Ștefani” subliniază iuteala
cu care au operat aceste divizii.

Bărbații

care nu iac parte din cadrele
armatei și femeile vor fi
mobilizate pe loc

BUCUREȘTI, 20. (S. I. R.) — Ministerul
Apărării Naționale a dat o decizie prin care
se stabilește că în caz de mobilizare, perso-
nalul ce nu face parte din cadrele armatei
(bărbați și femei) se consideră mobilizat pe
loc pentru lucru în funcțiunea pe care o
ocupă la data mobilizării. Sunt exceptați cei
care deși nu fac parte din elementele ar-
matei, au primit un ordin de mobilizare
(culoare albă) dela Cercul de Recrutare
respectiv, ordin fixând o altă atribuțiune
decât funcțiunea ce îndeplinea în timp de
pace și instituția la care a fost încadrat.

Arestarea unui excoec la Constanța

Constanța, 20. — Biroul Judiciar, din
Constanța, a arestat pe supusul grec Nicu
Limbidiș, reclamat pentru excocherie. Nu-
mitul, împreună cu agentul Iliescu dela poli-
ția Tulcea, au luat dela Adolf Valter din
Constanța, suma de 800 lei, sub pretextul
că-l vor imbarca în portul Sulina pe un
vapor care-l va duce în Palestina. Nicu Lim-
bidiș a fost înaintat parchetului.

Trimiși în judecată

pentru că n'au executat măsurile impuse
de apărarea pasivă

T-Severin, 20. — La 14 Septembrie au
avut loc la T-Severin exerciții de apărare
pasivă. 10 persoane au fost trimise în jude-
cată pentru că n'au executat măsurile im-
puse de apărarea pasivă.

Prețurile mărfurilor transportate pe Mediterana scad

București, 20. (S. I. R.) — În urma infor-
mațiilor din Londra, că în Marea Medi-
terană circulația vaselor pe poate face fără
teamă, se observă o scădere a primei de asi-
gurări pentru transporturile din Mediterana
și implicit și scăderea prețurilor mărfurilor
asupra cărora grevau urcările primelor.

Un discurs al Reginei Wilhelmina

Olanda își va îndeplini
datoriile ei de neutră

Haga, 20 (Rador). — Regina Wilhel-
mina a ținut un discurs în fața statelor
generale, în care a declarat că în dome-
niul militar și maritim au fost luate mă-
suri pentruca Olanda să poată îndeplini
la nevoie cu strictetă datoriile ei de neu-
tră.

Alte măsuri vor mai fi luate în dome-
niul economic și al aprovizionării.

Londra, 20 (Rador). — Reuter trans-
mită: MINISTERUL DE RAZBOI
ARATĂ INTR'UN COMUNICAT, CĂ
DUCELE DE WINDSOR VA PLECA
ÎN CURAND PENTRU A LUA ÎN PRI-
MIRE UN POST INTR'UN STAT MA-
JOR DIN STRAINĂTATE. SPRE A
PUTEĂ SERVI ÎN ACEASTĂ CALI-
TATE, REGELE I-A DAT INVOIRE
DE A RENUNȚA TEMPORAR LA
GRADUL DE „FIELD-MARCHAL”.
PE CARE-L ARE ÎN ARMATA EN-
GLEZĂ ȘI DE A LUA PE ACELA DE
GENERAL DE DIVIZIE, CU INCE-
PERE DELA 3 SEPTembrie, ADICA
DIN ZIUA ÎN CARE ANGLIA A DEC-
LARAT RAZBOI.

SPORT

Cum a fost?

Matchurile de Duminică au trecut fără să producă vre-o surpriză, căci atât victoria campionilor, cât și drawul dela Timișoara, corespund calculului aritmetic, care stă la baza pronosticurilor.

Maniera în care au fost realizate scorurile matchurilor, necesită însă comentarii completatoare, spre a ne putea face o iconă mai fidelă despre filmul ostilităților.

Ripensia a scăpat un punct, după ce nimeni nu mai credea că îi poate scăpa victoria, conducând matchul cu 4:1. La un moment dat însă s'au manifestat defectele echipei, lucru de care s'au sesizat oaspeții și au profitat printr'un iureș care a măturat rezistența Ripensiei. Cum le-a succes aceasta? Rezultatul activ al UDR-ului trebuie căutat în primul rând în defecțiunea apărării ripensiste, în care un Pavlovici indispus, un back de ocazie și un Regdon mai slab decât de obicei, nu au putut completa lipsurile liniei de halfi, epuizată prea de vreme. Linia de halfi a Ripensiei a mers destul de bine o vreme, însă au fost prea mult încărcăți din cauză că mai în tot timpul partidei au fost siliți să se întrebuițeze, căci de obicei degajările fundașilor nu au putut trece peste linia lor.

În al doilea rând, când linia de atac a Ripensiei a văzut încurcătura care se produce la spatele lor, nu a înțeles să aplice o schimbare în tactică, înlocuind atacul în pase laterale cu pase lungi în adâncime, lucru care ar fi împiedecat pe reșițeni să înainteze cu linia lor de halfi chiar în spatele atacului, pe care l-au alimentat din belșug.

Dar la urma urmei soartea matchului a fost schimbată de condițiunea fizică mai bună a UDR-ului.

Atleții muncitori au pierdut în fața campionilor naționali din motivul că nici nu au încercat măcar ca să învingă. Echipa a intrat pe teren resemnată, cu gândul că va încerca să facă doar figură onorabilă. A lipsit complet acea combativitate agresivă care caracterizează pe CAMT. La aceasta lipsă de moral s'au mai adunat și lipsurile de ordin tactic, din cauza cărora interii au fost duși înapoi să ajute în defensivă, lipsind complet din atac.

În Divizia B. Chinezul a învins cu noroc pe Vulturii, cari au ratat victoria datorită insuficienței lui Musteți.

Gloria a ciupit un punct prețios dela Jiul, iar Electrica a câștigat după un match dur la Mediaș.

Triumful voinței:

Taisto Mäki a reușit 10 km. în 29 minute 52,6 secunde

Finlanda a avut tordeauna fondști extraordinari. Kohlemaien, Nurmi, Iso-Hollo, Askola, Höckert, Salminen și Pekuri sunt toți atleți cari au dus faima Finlandei peste mări și țări, dovedind perseverența, sârguința și voința a acestui popor.

Dar nou! Astru Taisto Mäki este de-a dreptul supraomnesc. În curând după apariția sa pe șgură se impune pe distanțele dela 5000—10.000 metri. Cu toate acestea, fiind clasificat al patrulea, nu este selecționat pentru matchul athletic Germania-Finlanda.

Mäki este consternat și afirmând că este în continuă accensiune se antrenează mereu, chiar de două ori pe zi. Dimineața cross country, apoi după amiază antrenament sever de viteză. Mereu admirabil dispus, se supune vesel celui mai sever antrenament sfătuit de Nurmi, care îl antrenează împreună cu camarazii săi Iso-Hollo, Pekuri, Salminen și Toominen.

Acest antrenament conștiincios își arată curând roadele: Mäki participă la o mulțime de concursuri stabilind recorduri peste recorduri în scurt, foarte scurt timp, dovedind că este un adevărat geniu al curselor.

Performanțele sale sunt uluitoare, iar posibilitățile sale fizice impresionante. La 31 August participă la Malmö, a două zi stabilește un nou record la 3000 m., la 5 August îl vedem învingător la Glasgow și peste o zi e la Londra în nou triumf.

Deși posesor al recordului mondial la 10.000 m. el vrea să amelioreze acest record la un timp sub 30 minute!

O tentativă formidabilă, care însă i-a reușit acestui om plin de voință!

Duminică a avut loc pe Stadionul Olympic din Helsinki un concurs athletic, în cadrele căruia Mäki a alergat 10.000 m. în formidabilul timp de 29:52,6 urmat fiind de Kurki 30:16 și Salmineu 30:26,2.

Visul lui Taisto Mäki s'a realizat spre admirația întregii lumi.

Taisto are 28 ani, este căsătorit având o fetiță — Waira — de opt ani, locuiește la Rekola, la 25 km. de Helsinki. Este lucrător la casa autonomă a alcoolului din Finanda, la depozitul din Helsinki.

MICA PUBLICITATE

Folosii mica publicitate a ziarului „DACIA”
Costul unui cuvânt este 1 leu, minimum 10 cuvinte

Drasal Francisc și-a pierdut biletul de liberă petrecere No. 17061. Cășitorul este rugat a-l preda poliției.

Stenodactilografă, cu cunoștințe de contabilitate caută post. Adresa la ziar.

Administrația ziarului „Dacia” angajează imediat vânzători și distribuitori de ziare, bine retribuți. A se adresa de urgență la administrația ziarului.

Doi elevi sau elevi primesc cu toată întrebunerea. A se adresa: Alexandrina Baba, II, Str. Joffre Nr. 10.

Domnișoară, pricepută și cu multă practică, caută angajament de caserită, ori unde. Cunoaște la perfecție trei limbi. Pretențiuni modeste. Adresa la ziar.

PROFESOARA DIPLOMATĂ prepară în ore particulare limba germană, engleză, franceză, latină, greacă și română, deasemenea și stenografia română și germană. Circ. III, Bulev. Carol I. No. 7. etaj II. usa 9.

Cumpar costume bărbătești uzate exclusiv la locuința Dvoastră. Obiectele aduse în prăvălia mea nu le cumpăr, dar în urma unei cărți postale sau aviz telefonic (12-14) mă prezint imediat. Schönbrunn, Timișoara II, Piața Traian 2, etaj I. 2.

PUBLICAȚIUNE

Asociațiunea ocazională a locatarilor din Bulevardul Ferdinand Nr. 2 (fostul Palat Lloyd) dorind a se aproviziona cu 45 vagoane lemne de fag clasa II, livrabil ab pinița palatului în cantități de 2—4 vagoane (vagonul calculat la 20 metri cubi) cu plata numerar la predarea cantităților livrate, invită pe acei comercianți de lemne, cari vor să se angajeze la aceasta livrare, să participe la tratare prin bună învoială, ce se va ținea în ziua de Vineri 22 Sept. a. c. la orele 7 seara în localul Federației Asociațiilor Comerciale Timișoara I, Palatul Lloyd, Etaj I, unde se vor depune ofertele închise. Timișoara, la 18 Sept. 1939.

Dr. I. Drăgan-Körner
avocat.

CRONICA ARADULUI

EXPLOZIA UNUI CANAL LA ARAD

Arad, 20. — Acum câteva zile locatarii din strada V. Alexandri, s'au trezit la o foarte puternică bubuitură. Lumea speriată a căutat să afle ce s'a petrecut, mai ales că la locuința Nr. 6 din aceeași stradă între timp se spărsesera și câteva geamuri. Au fost chemate la fața locului imediat și autoritățile polițienești care au aflat că nu este vorba de altceva decât de exploziunea unui canal de scurgere, al cărui capac a fost aruncat în aer, care a cauzat și marea detunătură și stricăciunile arătate aci. Din cercetările introduse ulterior s'a dovedit că este vorba de acumularea unei materii chimice, ce conținea clor, care a ajuns în canal și dizolvându-se, a provocat gaze care la urmă au explodat.

SE FURĂ TOT CE SE GĂSEȘTE...

Arad, 20. — Cetățeanului Francisc Farkaș, din strada Ep. Ciorogariu 10, dintr'o căruță, indivizi încă necunoscuți i-au furat o haină, în care se aflau și bani. — Alt caz. Plutonierului major, Mihail N. Trofin, din Reg. 2 Gr. i-a dispărut bicicleta cu Nr. 8571 Ar. în valoare de 2500 lei, care a fost rechiziționată pentru trebuințele armatei.

CURSURI DE APĂRARE PASIVĂ LA ARAD

Arad, 20. — Din inițiativa autorităților locale, în ziua de 20 Septembrie crt. vor începe în localitate cursurile de apărare pasivă, pentru cetățenii Aradului, care sunt obligați în ordinea stabi-

lită de autorități să se prezinte la aceste cursuri. Funcționarii publici și corpul didactic vor ține cursuri aparte. În decii participarea acestora nu este obligatorie. Instrucția publicului se face pe sectoare și în ordinea alfabetică, după cum anunță autoritățile în drept.

CONCURSUL DE TENNIS AL STRĂJERILOR ȘI STRĂJERELOR DE LA ARAD

Arad, 20. — Concursul de tenis al străjerilor și străjerelor din localitate la care s'au înscris și participat peste 80 de tineri și tinere eleve, s'a terminat dând loc la dispute foarte interesante. Aci trebuie să arătăm că numai la Arad se organizează asemenea frumoase competiții cu concursul și sub supravegherea comandantului de cohortă, care este d. profesor I. D. Dabiciu. Invigătorilor se vor distribui premii.

HOȚI ARESTAȚI

Arad, 20. — Indivizii, Kovacs Nicolae zis Neamțu și Kovacs Traian zis Punct, fără domiciliu stabil au fost înaintați parchetului din localitate pentru fapta că în noaptea de 9—10 Septembrie împreună cu camaradul lor de hoție, Kovacs Teodor, s'a introdus cu forta în curtea casei locuitorului Alexandru Szabo, domiciliat în strada Bolintinariu Nr. 1, cu intențiunea de a fura. Hoții fiind prinși abia ulterior, ei au putut fi înaintați autorităților în drept.

TRISOR ARESTAT LA ARAD

Arad, 20. — Cunoscutul trisor, Mar. Savu, care a mai suferit pedepse din partea autorităților judecătorești pentru acest joc, a fost prins mai nou cum însă la o femeie dela țară, pe nume Balos Maria, din comuna Curtici, jefuindu-o cu suma mai mare de bani, în timpul jocului cu trei cărți de joc, numit „Uite popa nu e popa”. Cu acte dresate în regulă a fost înaintat parchetului.

HOȚI DE CĂRȚI

Arad, 20. — Depozitarului de ziar din localitate Francisc Löbl, din strada Vasile Goldis, Nr. 2 i-s'au furat din vitrină cărți de lectură în valoare de aproximativ 6000 lei. S'a deschis o anchetă pentru descoperirea hoților de cărți.

INCENDIU LOCALIZAT

Arad, 20. — În strada Eminescu 10 la locuința gravorului Döme Ludovic s'a iscat un incendiu. La alarma dată către patron vecinii au sărit în ajutor și au localizat focul, care apoi a fost complet stins de către pompierii sosiți la fața locului. Proveniența izbucnirii acestui incendiu n'a putut fi încă stabilită. Pagubele se ridică la câteva mii lei.

SERVITOARE HOȚĂ ARESTATĂ DE POLIȚIE

Arad, 20. — În urma reclamațiunii făcută de către dna Ageu Regina, din strada Episcop Ciorogariu, poliția a arestat pe servitoarea Kozek Maria și înaintat-o parchetului pentru faptul că numita angajată s'a făcut vinovată de furt.

Punerea pietrei fundamentale a catedralei ortodoxe din Sf. Gheorghe

București, 20. — Măine se va face la Sf. Gheorghe, cu deosebită solemnitate punerea pietrei fundamentale a catedralei ortodoxe. La această solemnitate la parte membrii guvernului și d. prof. G. Alexianu, rezidentul regal al ținutului Bucegi.

Modificarea orelor de emisiune românească la Radio-Viena

Postul de radio-emisiune din Viena zilnic informații în limba română, după cum am anunțat într'unul din numerele trecute. Orelle acestor emisiuni au fost ușor modificate fiind următoarele: 18.30—18.40; 20.30—20.40 și 23.40—23.50. Emisiunea este retransmisă și la postul Breslau.

Piano de vânzare, fabricație din Praga. Timișoara III, Str. Radulescu 6. Tot acolo se predau lecții de limba franceză și engleză.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

În baza aprobării Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 5168E, Consiliul parohial ortodox-român din Tolvădia județul Timiș-Torontal va ține în ziua de 24 Septembrie 1939 în localul Oficiului parohial licitație cu oferte închise pentru darea în întreprindere a lucrărilor de întreținere și consolidare la biserică ortodoxă-română din Tolvădia.

Planul și devizul se pot vedea la Oficiul parohial.

La licitație se admit numai arhitecți și maestri, cari posedă autorizația recerută.

Concurenții vor înainta deodată cu oferta închisă și vadiul de 6% din prețul oferit în numerar sau efecte garantate de stat.

Biserica fiind decretată de monument istoric anteprenorului va face lucrările întocmai cum sunt specificate în deviz.

Concurenții nu pot pretinde cheltuieli de deplasare sau altfel de spese.

Consiliul parohial își rezervă dreptul a preda lucrările acelu anteprenor în care va avea mai mare încredere.

Contractul devine obligator pentru ofertanți imediat, iar pentru comuna bisericească numai după aprobarea lui de către Venerabilul Consiliu eparhial.

Tolvădia, la 27 August 1939.

Ilie Jivoiu secretar. Pr. Aureliu Gătăianu președinte.

Primăria Municipiului Timișoara, Sectorul 2 Administrativ. 4450/1939.

PUBLICAȚIE

În baza Decisiei Nr. 5913/3/1939 al Judecătoriei I. Urbane Timișoara toate mobilele și hainele ramase după decedata, soția lui Havranek Leopold, născ. Szolar Elisabeta se vor vinde prin licitație publică ce se va ține la 11 Oct. 1939 ora 15 în Circ. II, Str. Baba Dochia 4.

Timișoara, la 18 Sept. 1939.

Montia
sef de sector.

INFORMATIUNI

Istoricul zilei

— La 21 Septembrie 1789 a fost proclamată de Convențiunea Națională revoluția în Franța.

— În 21 Septembrie 1853 apare în întregime cronică lui Șincai compusă din trei volume, prin intervenția domnitorului Grigore Ghica.

— Până la data de 21 Septembrie 1880 apare ziarul Democrația Națională a lui Grigore Sturza.

— La 21 Septembrie 1901, lt. Herl Kurt din regimentul 9 dragoni honvezieni, pornește din Metz (Germania) călare spre București, unde ajunge abia peste o lună. Această călătorie a fost făcută ca un omagiu adus Regelui Carol I. care era Comandantul Regimentului 9 Dragoni.

— În 21 Septembrie 1904 la Timișoara, a fost ales de adunarea generală, Iosif Sterca Suloșiu ca președinte al „Asociațiunii” în locul d-lui Alex. Mociony care demisionase.

— În 21 Septembrie 1907 s'a ținut o adunare a „Asociației” la Bistrița, unde se afla Brătianu care era ministru al României.

P. C. MILOȘ

— **CONFLICT DE MUNCĂ APLANAT.** Conflictul de muncă din portul Moldova-Veche, a fost aplanat pe cale de tratative cari s'au dus în prezența d-lui Haneș dela Inspectoratul general al muncii. Prin noul contract colectiv de muncă ce s'a încheiat, cei 132 muncitori din port, au obținut un spor la salarii de 10 la sută.

— **Sângeroasă încăerare la o horă.** O sângeroasă încăerare s'a întâmplat Duminecă la horă, în comuna Nădab din județul Arad. Tânărul premilitar Mureșan Iustin de 18 ani s'a luat la ceartă cu săteanul Popa Petru de 27 ani. Mureșan infuriat s'a repezit asupra lui Popa, tăindu-l cu un cuțit. Suferind grave leziuni corporale, victima a fost transportată la un medic din comuna Chișineu-Criș. Starea lui fiind gravă, sunt puține speranțe că va mai trăi. Cazul se cercetează.

— **CONCURS.** Eforia Cursurilor profesionale pentru ucenicii industriali ai municipiului Timișoara, publică concurs în termen de 10 zile dela data publicării, pentru postul de secretar la Cursul profesional pentru ucenicii. Salariul bugetar 1000 lei. Informații se primesc la direcțiunea școlii.

— Pentru acoperirea cheltuielilor de birou ale oficiului pentru valorificarea grâului, Ministerul economiei naționale a pus, prin Banca Națională sucursala Timișoara, suma de 10.000 lei la dispoziția oficiului județean pentru valorificarea grâului. Suma va servi la acoperirea cheltuielilor de birou ale oficiului: imprimate, sigilii, registre, etc.

— **Scandalagiu înaintat poliției.** Eri a fost înaintat comisariatului individul Toth Vichentie, de 32 ani, domiciliat în str. Telegrafului 4, care în stare de ebrietate a provocat scandal în locuința sa, tăind cu toporul pe concubina sa Domnica Mison, la brațul drept. Victima a fost transportată cu Salvarea la sanatoriu Bega.

— Un sătean își lovește prietenul cu toporul în cap. Săteanul Iancu Poiana din comuna Rugi, județul Severin, găsindu-se pe izlazul comunei cu o turmă de oi la pășunat, în timp ce stătea de vorbă cu Petru Poiană, aceasta l'a lovit cu un topor în cap și spate, cauzându-i răni foarte grave. În stare gravă, săteanul Iancu Poiana a fost transportat la spitalul din Caransebeș. Șeful postului de jandarmi dl. plut. Gh. Socieriu cercetează cazul.

— D. dr. Leonte Munteanu, medic primar al municipiului nostru, care a executat o concentrare, s'a înapoiat la Timișoara, reluându-și postul în primire. Interimatul d-lui dr. Iosif Todan la acest serviciu a încetat pe ziua de Marți.

— **RECENSĂMANTUL COPILOR SUB 7 ANI.** La primăria municipiului Timișoara au fost înscrși, până Marți dimineața, conform apelului lansat de autorități, un număr de 2800 copii sub 7 ani. Recensământul copiilor continuă și la primăria municipiului Timișoara și în toate comunele din ținutul Timiș.

— **Ore oficiale și primirea publicului la primărie.** Incepând de Sâmbătă 23 l. c., la primăria municipiului Timișoara orele oficiale sunt: 8—1 a. m. și 5—7 p. m. Accesul publicului în birourile primăriei se va admite numai în orele de după masă, cu excepția serviciului stării civile și a percepției, unde se poate intra și înainte de masă.

— **I-au spart geamurile cu pietre.** Eri noapte la orele 23.15, fochistul Radu Constantin dela CFR, domiciliat în str. Căpitan Dan 30, a reclamat poliției că indivizi necunoscuți i-au spart geamurile cu pietre. Cazul se cercetează.

— **Starea civilă. Născuți:** Adalbert Podratzki, Petru Haich, Dan Bumbescu, Ervin Fischer și Iuliana Lovas. **Morți:** Iosif Poclunu ziuș 45 ani, Barbara Path muncitoare 26 ani, Iacob Weber birjar 64 ani, Iacob Lummer agr. 66 ani, Sofia Király 84 ani, Marcel Kaldori comerciant 75 ani și Ana Porecz 29 ani. **Căsătorii:** Tiberiu Pollak cu Elisabeta Moșcovici, Tiberiu Nagy cu Ema Kudelich, Eugen Klein cu Margareta Aukner, Ladislau Zima cu Magdalena Mitar, Ștefan Markovics cu Emilia Serban, Samuila Kacso cu Iuliana Ambrus, Iosif Bozsa cu Elisabeta Ledererr, Toma Ivanov cu Iuliana Schmidt și Nicolae Rebholtz cu Elisabeta Kornyaszi.

Piața zilei la 20 Septembrie

Cărnuri: Carnea de vacă 18—25 lei kg., de vițel 32—48, de porc 27—38; osânza 36, untura 40, slânina 30—52; carnea de porc afumată 32—40; cărnați diferiți 26—52; mezeluri diverse 52; jumere 25; șunca 60—100; salam 52—200 lei kg.

Păseri: Găini perechea 100—120, pui 40—90, rațe 70—100, îndopate 160—200, găște 120—140 îndopate 400—460 lei perechea, curcă 170—180 lei perechea.

Făină: Albă 9 și neagră 7.50 lei kg.

Pește: Crap 50, albrou 35—40, știucă 40, somn 60 lei kg.

Pâine: Semialbă 9 și neagră 7 lei kg.

Diferite alimente: Ouă buc 1.50—1.60 lei, lapte litru 5 lei, lapte pasteurizat litru 7 lei, smântâna litru 40—45 ei, untul proaspăt 70—90 lei kg., brânza de vacă bucata 5—6 lei, brânza de oaie 38—40 lei kg. cartofi 3—4 lei kg. fasole verde 7—10 lei kg. fasolea uscată 10—12 lei litru, mazărea uscată 12 lei kg. linte 12, sfecla roșie 3—4 lei, usturoiul 701—lei kg. gulii bucata 1—3 lei, varză albă 1—7, nemțească 1—4 lei bucata, conopida 4—12, curechiu 10 lei bucata, pătlăgele roșii 2—4 lei kg. ardei verde 5 buc. 1 leu, ardea boia 140 lei kg. ridichi timere, păstărnac, pătrunjel și morcovi, zarzavaturi diferite, legătura 2 lei, hrean 3 buc. 1 leu, dovleac de mâncare buc. 2—7 lei, castraveți 100 buc. 20—45 lei, ceapa 3—4 lei kg. țelina buc. 2—3, spanacul 8—10 lei kg. mere 3—10 lei kg. gutui 6—8, piersice 6—20 lei kg. nuci 18—20 lei kg. nere 8—10 lei kg. prune 3—4 lei kg. struguri 6—10 lei kg. pepeni sălbeni buc. 3—8 lei, porumbul verde 1 buc. 1 leu.

Citiți și răspândiți ziarul „DACIA“

La Constanța s'a pregătit o lovitură în stil american

Dar tinerii gangsteri au fost arestați cu puțin înainte de a încerca atacul

CONSTANȚA, 20. (S. I. R.) — O lovitură în stil american s'a încercat contra Yachtului pictorului Florian, care se afla în portul Yachting, din Constanța. Pictorul Florian își are locuința chiar pe bordul Yachtului. Acum câteva zile, bucătăreasa d-lui Florian s'a prezentat la poliție, arătând că patru tineri i-au oferit o sumă de bani dacă le va ajuta să se introducă pe bord, când pictorul

doarme, apoi urmând să-l cloroformizeze, să-l dea jos de pe bord, cei patru dorind să plece cu Yachtul spre „fări mai calde”. Doi ofițeri din port au arestat pe cei patru aventurieri, tocmai în seara când voiau să-și îndepărtească planul. Haga Durian, Karakin și Buliman Ioan au fost arestați la fața locului, iar Cristu Ștefan a doua zi.

Cite cari oglindesc uriașele proporții ale silozurilor

Cele 34 de silozuri din prima tranșă ocupă o suprafață totală clădită da peste opt pogoane, dinire cari clădirile de pe patru pogoane au o înălțime de aproape 32 de metri

Detalii asupra părților constructive și celor mecanice

În prima tranșă s'au construit 34 de silozuri cu o capacitate de înmagazinare individuală variând între 4000—8000 tone, respectiv câte 400—800 vagoane cereale. Totalul capacității acestor silozuri din prima tranșă este de 200.000 tone, adică 20.000 vagoane.

PARTEA CONSTRUCTIVĂ

Totalul suprafeței clădite a celor 34 de silozuri, este de 21.000 metri pătrați, cu o înălțime curentă de 31.50 metri, iar înălțimea la turn fiind de 39 metri.

Pentru exploatarea silozurilor respective, figurează următoarele clădiri anexe: 3 centrale electrice a câte 315 HP și 28 centrale electrice de câte 195 HP, precum și 2 stațiuni transformatoare. Deasemeni: 30 pavilane cu câte 4 locuințe; 5 pavilane cu câte 3 locuințe, deasemeni alte 3 pavilane cu câte 2 locuințe; 3 cazărmi pentru lucrători și 34 latrine publice.

Suprafața clădită a acestor construcții anexe este de 20.500 metri pătrați. De unde rezultă că totalul suprafeței clădite a silozurilor și a anexelor, este de 41.500 metri pătrați, respectiv OPT POGOANE și 1500 metri pătrați.

MATERIALE INTRATE ÎN ACESTE CONSTRUCȚII

După fel și cantitate, totalul materialelor întrebunțate este următorul: 22,500.000 cărămizi; 40,000.000 kgr. ciment; 7,000.000 kgr. fier; 115.0000 metri cubi pietriș precum și 60.000 metri cubi nisip.

Pentru fundațiile silozurilor din porturile Chilia-Nouă, Reni și Ismail au fost întrebunțate, bătute fiind 3500 bucăți piloți de lemn a câte 20 metri lungime fiecare. Pentru silozurile din porturile Călărăși, Silistra, Zimnicea, T.-Măgurele și Corabia, au fost întrebunțate la fundație 2500 de beton armat de câte 15 metri lungime fiecare.

În vederea exploatării acestor 34 silozuri se execută 24 kilometri liniari de cale ferată, pentru care lucrare se întrebunțează 42.000 traverse și 38.000 metri cubi de balast, precum și circa 1,500.000 kgr. fier în șini.

Suprafața totală a terenurilor propriate în vederea acestor construcții este de 60 Hectare. Pentru executarea lucrărilor sunt utilizați în total circa 4500 lucrători, zilnic.

PARTEA MECANICĂ

Instalațiile tehnice sunt de cel mai perfecționat tip. În linii generale putem preciza următoarele:

Pentru cântărirea cerealelor, silozurile vor dispune de 280 cântare romane a câte 5000 kgr. putere fiecare, 16 cântare de câte 20.000 kgr. și 114 cântare automate.

Pentru transportul cerealelor în interiorul silozurilor, vor servi 122 elevatoare cu cupe având un total de 4300 metri liniari lungime, 320 transportatoare orizontale cu lanțuri însumând laolaltă 6400 metri lungime și o rețea de tuburi telescopice din metal, în lungime totală de circa 10 km. pentru scurgerea cerealelor în celule.

Pentru transportul persoanelor și pieselor, s'au prevăzut 34 ascensoare electrice cu un total de 246 stațiuni de deservire.

Condiționarea și conservarea cerealelor se va face cu ajutorul a 38 vânturătoare, 34 mașini tăetoare de țepi pentru orz, 34 troricartor, 34 mașini pentru selecționat semințe, 38 uscătorii de cereale, 34 instalații pentru tratarea cerealelor cu gaze insecticide, pe lângă instalațiuni de aerare și desprăfuire cu 120 ventilatoare, sonde electrice etc. etc.

Toate elementele de transport și condiționare vor fi acționate prin 620 electro-motoare, cu o energie totală de 4000 PC. În cursul unei zile socotite a 10 ore de lucru, cele 34 silozuri, vor putea da următorul randament: insilozarea inclusiv vânturarea a 12.000 tone cereale. Încărcarea în vagoane a 10.000 tone cereale. Încărcarea în vase fluviale 8000 tone cereale, din silozurile situate în porturi, afară de cele ce se pot încărca din actualele silozuri dela Brăila și Galați. Uscătorile care sunt de cel mai perfecționat tip, parte funcționând aer cald, parte cu vacum, pot usca 2000 tone cereale. Tot în 10 ore se pot tăia țepii la 2000 tone orz.

Cifrele de mai sus, oglindesc proporția uriașei realizări îndeplinite prin construirea primei tranșe a silozurilor.

Problema rechizițiilor și a mobilizărilor pe loc

București, 20 (SIR). — Sub președinția d-lui N. Cornățeanu, ministerul Agriculturii a avut loc ieri prima ședință a Comisiei consultative instituită pe baza decretului lege pentru mobilizarea agricolă.

S'a hotărât ca să se păsească chiar în cursul zilei de azi la instituirea comitetelor județene și comunale spre a trece într'un ritm mai viu la executarea tuturor muncilor agricole. Se va da o deosebită atenție culesului porumbului, cartofului, sfecele de zahăr și viilor. S'a hotărât luarea de măsuri urgente pentru în-sămânțarea unei suprafețe normale cu grâu și orz de toamnă. S'a discutat pe larg problema rechizițiilor și a mobilizărilor pe loc.

ULTIMA ORĂ

Puterea navală a Germaniei

Flota Reichului va căuta să cruțe pe cât posibil
comerțul neutrilor

**Declarațiile amiralului Raeder, comandantul
suprem al marinei de războiu germane**

BERLIN, 20. (Rador). — D. N. B. transmite: Amiralul Raeder, comandantul suprem al marinei de războiu a Reichului, a acordat un interviu corespondentului ziarului „Algemeen Handelsblads” din Amsterdam. El a declarat între altele, cu privire la războiul submarinelor:

Submarinele noastre au ordin strict să respecte dispozițiile legii războiului maritim. Dar ele sunt autorizate să infrângă prin toate mijloacele, rezistența armată. Este clar că vasele care iau parte la luptă, sau navighează în convoi cu vasele de războiu inamice, să suporte riscurile și ele nu se pot plînge dacă în cursul luptei sunt distruse.

Nu putem aștepta ca incidente să se producă, din cauză că Marea Britanie a înarmat vasele sale de comerț, cu atât mai mult cu cât trebuie să ne așteptăm că vasele de comerț britanice, ca și în războiul mondial, vor primi ordin să se servească de arme în contra submarinelor, contrar dreptului internațional. În cazul acesta, Germania va lua contramăsuri.

Intrebat ce crede în privința contrabandierilor de război, amiralul a răspuns:

Germania caută să cruțe cât posibil comerțul neutrilor, dar în urma Angliei și Germania s'a văzut forțată să publice o listă mai amplificată a contrabandierilor absolute cât și neabsolute. Neutrii nu vor putea dovedi destinația neutră a mărfurilor lor, fiind siliți să supună întreaga lor economie controlului englez. Dar Germania este convinsă că poziția mondială a neutri-

lor este atât de puternică în prezent, încât ei pot să se apere cu succes contra violării drepturilor lor.

În acest caz Germania nu ar fi forțată să ia contramăsuri și mai severe, cari ar atinge și pe neutri. Bine înțeles că națiile germane cari operează în războiul comercial, își rezervă dreptul să oprească vasele neutre pentru a le controla.

Barajele de mine așezate la esirea Sund, sunt destinate numai la respingerea operațiilor militare inamice, îndreptate contra vaselor din Marea Baltică.

Pentru neutri s'a instituit serviciul de piloți.

La întrebarea dacă strategia și tehnica războiului naval modern se deosebește mult de acela din 1914—18, el a spus că deosebirea se datorește în primul rând progresului tehnic realizat de marina de război și forțele aeriene.

Fiind întrebat ce crede de flota rusească, a răspuns: Rusia lucrează cu o energie extraordinară pentru întărirea marinei și aviației navale. Flota rusă de submarine se bucură de un înalt grad tehnic și bun antrenament.

Intrebat dacă se vor folosi submarine pentru transporturile de peste ocean a răspuns: Germania este independentă într-o atât de mare măsură de transporturile de peste ocean, încât utilizarea submarinelor comerciale în scopul transporturilor de materii prime este inutilă.

Anglia rămâne neclintită în hotărîrea sa

Ea va continua războiul până când țelurile sale
vor fi fost atinse

Londra, 20 (Rador). — Reuter transmite următorul comunicat al ministerului informațiilor:

Guvernul britanic a examinat situația creată prin atacul contra Poloniei, ordonat de guvernul sovietic. Acest atac îndreptat contra aliatei Mării Britanii, în momentul când aceasta este copleșită de forțele zdrobitoare trimise contra ei de Germania, n'ar putea fi, după părerea guvernului britanic, just.

Guvernul Majestații Sale se folosește de acest prilej, pentru a declara că nimic din cele ce s'au petrecut, nu poate schimba hotărîrea guvernului britanic, susținut de întreaga țară, de a-și îndeplini cu toată energia, obligațiile sale față de Polonia, de a continua războiul până când țelurile sale vor fi fost atinse.

MARINA BRITANICĂ A DISTRUS NUMEROASE SUBMARINE GERMANE

Londra, 20 (Rador). — Reuter comunică: NUMEROASE SUBMARINE INAMICE AU FOST OBSERVATE ȘI

MULTE DIN ELE AU FOST ATACATE, SPUNE UN BULETIN AL MINISTERULUI INFORMAȚIILOR, CARE ADAUGĂ CA UNELE DIN ELE NU VOR MAI APARE NICIODATĂ DIN FUNDUL MĂRII ÎN CARE ZAC ACUM.

ALTELE AU FOST SERIOS AVARIIATE.

CUM AU DECURS OPERAȚIILE DE APROVIZIONARE

Londra, 20 (Rador). — „Times” publică un articol în care se arată cum au decurs operațiile de aprovizionare dela începutul ostilităților și până acum.

Operațiile de aprovizionare sunt cunoscute încă dela origină, adică dela încărcarea mărfurilor. Aprovizionarea se face cu foarte multe greutate și însemnate sacrificii bănești. Pentru a preîntâmpina contrabanda de război, Marea Britanie a instituit baze de control dealungul căilor maritime și în apropierea porturilor unde urmează să se facă descărcarea.

POLONIA DE AZI — BELGIA DIN 1914

„Șeful oștirii care a invadat Belgia, acum 25 ani,
mănâncă pâinea amară a exilului la Doorn”

Londra, 20 (Rador). — Ziarele engleze de Marți dimineața, folosesc acțiunea rusă în Polonia, pentru a face elogiul eroismului trupelor polone și au amintit situația asemănătoare a Belgiei în 1914. Belgia — scrie Times — este azi restaurată și în plina ei suveranitate, în vreme ce șeful oștirii care au invadat-o acum 25 ani, mănâncă pâinea amară a exilului la Doorn: fostul Kaiser Wilhelm.

„Daily Telegraph” scrie: Intervenția sovietică apare dureroasă pentru Polonia, dezastruoasă pentru Polonia, plăcută pentru aliați, dar ea, până în urmă, o să fie potrivnică și pentru ambițiile germane.

„Times” observă că „germanii și rușii cei mai vechi dușmani din Europa, care avea probabil o frontieră comună, cele scrise de Hitler în „Mein Kampf” nu sunt de natură a lăsa să se știe unde se va ajunge în această situație.

Germania și Rusia pregătesc o nouă ordine în Europa

În Polonia a fost adevărata cauză a războiului
— scrie presa germană

Berlin, 20 (Rador). — „Volkischer Beobachter”, comentând intenția rusă în Polonia scrie: Anglia trebuie să constate că o nouă situație a fost creată. Trebuie să așteptăm, spre a vedea dacă Anglia va înțelege cât de hotărîtoare este noua schimbare. Opinia publică engleză a fost greșit informată despre posibilitățile de rezistență a polonezilor, vorbindu-se de o retragere organizată a armatei polone. Aceiași tactică a fost observată și în războiul din Abisinia, în războiul civil din Spania și în conflictul chino-japonez.

Se poate spera, că poporul englez va începe să vadă situația mai clar, cu atât mai mult cu cât prăbușirea Poloniei va

avea repercursiuni directe pentru Anglia.

„Berliner Lokalenzeiger” scrie: Anglia a avut timp de 18 zile prilejul să ajute Polonia. Ea nu s'a mișcat, ceea ce arată că nu Polonia a fost adevărata cauză a războiului.

„Berliner Börzenzeitung” scrie, că se vede acum, care a fost motivul pentru care Anglia a deslănțuit războiul: intenția de împiedeca orice nouă ordine mondială, mai ales în Europa.

Germania și Rusia au luat asupra lor sarcina de a pregăti o nouă ordine care nu numai că nu este aprobată de Anglia, ci este strict potrivnică interșilor engleze și a politicii britanice de ultimii zece ani.

Războiul împotriva submarinelor Vasele de războiu franceze au scufundat până acum 5 submarine germane

Paris, 20 (Rador). — Agenția Havas transmite: Patrutele de vase franceze colaborează activ pe Mare cu flota britanică împotriva sbmarinelor germane și se poate spune actualmente, că 4 sau 5 submarine germane au fost distruse de vasele de războiu franceze. Se socotește deci că războiul submarin începe sub auspicii excelente.

Se știe că Franța și Anglia a instituit o flotă așa zisă de rezervă care are misiunea specială de a duce lupta contra submarinelor. Ea este alcătuită din unități ușoare și din foarte multe vase de

pescuit înarmate. Prin dimensiunile reduse și prin forma turtită a părții submersibile oferă o țintă foarte delică pentru torpile, acestea trecând de cele mai multe ori pe dedesubt.

În primele 15 zile de războiu pe Mare s'a înregistrat pierderea vasului britanic purtător de avioane „Courageous” și un accident suferit de purtătorul de mine francez „Pluton.” Prin urmare marinele aliate nu au deplâns în aceste 15 zile pierderi atât de numeroase și de importante ca acele din prima chemare a războiului submarin de acum 25 de ani.

Australia trimite trupe Angliei

Melbourne, 20 (Rador). — Congresul trade unionurilor australiene a discutat despre oportunitatea trimiterii unor trupe australiene în Europa.

După ce a constatat că datoria imperativă a Australiei este de a lupta contra agresorilor germani, congresul a hotărât prin moțiunea votată, că felul

cel mai potrivit în care Australia poate ajuta Marea Britanie este de a recruta voluntari pentru apărarea teritoriului australian și de a trimite Angliei alimente și materii prime.

Jumătate din cei 20.000 de voluntari cari trebuie să constituie efectivele pentru apărarea Australiei, au și fost recrutați luni.